

Anecdotes over het Steinmeyer-orgel (1923)

© Archief Daniël Rouwkema

Daniël Rouwkema : Eind 2012 kwam ik in contact met Leo Welters die opzoek was, namens het kerkbestuur, naar een opvolger van Jean Janssen.

Hij vertelde mij dat de Koepelkerk in het proces zat van de plaatsing van een prachtig orgel uit Hilversum en dat bij aanvang van de aanstelling het gereed zou zijn.

Op een koude najaarsdag toog ik naar Bussum en maakte voor het eerst kennis met het Steinmeyer-orgel. Deze orgelbouwer kende ik alleen van opnames van de befaamde Piet van Egmond vanuit de (toen al jaren geleden afgebroken) Prinsessekerk te Amsterdam die daar ook een Steinmeyer-orgel bespeelde.

In de drie jaren dat ik als organist verbonden was aan de Koepelkerk heb ik het instrument leren kennen als een 'volbloed' romantisch orgel waarop het fijn musiceren was én waarbij de gemeentezang goed ondersteund kon worden.

Bij orgelconcerten heeft het orgel zich zeker bewezen, het concert van John Scott (1956-2015) in de zomer van 2014 was onvergetelijk.

Jammer dat er in die beginjaren zo weinig belangstelling was voor de concerten.

Ook voor begeleiding van koorzang, en dan met name in de romantische muziek, bleek het uitermate geschikt. Met veel genoegen denk ik terug aan de uitvoeringen van Duruflé's *Requiem*, Fauré's *Requiem* én een aantal *Festival of Lessons and Carols* waarbij het orgel een prominente rol had.

Van harte wens ik de Parochie van de Heilige Drie-eenheid geluk toe met dit orgel en spreek de wens uit dat zij nog jaren genieten kan van dit uitzonderlijke instrument.

Daniël Rouwkema, Cantor, Kloosterkerk te Den Haag (2023)

Jean Janssen: "Mijn eerste kennismaking met ons 100-jarige Steinmeyer-orgel dateert van de jaren '90, toen het instrument nog in de Clemenskerk te Hilversum stond. Ik heb toen enkele keren het orgelspel verzorgd in uitvaartdiensten en huwelijksdiensten.

Daarbij had ik al snel in de gaten dat het een eigenzinnig instrument was, maar binnen de gegeven situatie kon ik het orgel slechts oppervlakkig leren kennen.

Nadat de Clemenskerk einde jaren '90 aan de eredienst was onttrokken, kwam er een denkproces op gang over de toekomstige plek van het orgel. Tegen het jaar 2010 werd meer en meer duidelijk dat m.n. het bisdom de voorkeur gaf aan overplaatsing naar een andere kerk. Uiteindelijk viel de keuze op de Mariakerk te Bussum, en op orgelbouwer Adema om de overplaatsing te realiseren.

Toen het instrument in september 2012 speelklaar was, kon ik nader kennis maken met het instrument. Het gaf een totaal andere klank dan waarmee ik tot dan toevertrouwd was, ik moest echt eraan wennen. Tegelijk was de nadere kennismaking een welkom en dankbaar

avontuur, en ben ik het orgel meer en meer gaan waarderen om zijn heel eigen karakter, zowel in het machtige volle werk als in zachte registercombinaties, eventueel samen met middelsterke registers die zich uitstekend lenen voor hetzij lieflijk, hetzij expressief solospel.

Al met al vind ik onze 100-jarige Steinmeyer een prachtig klanksieraad voor onze Mariakerk!”

Jean Janssen (koorleider-organist in ruste)

Frans Baneke: Na de pensionering van Jean Janssen in 2014 werd ik de vaste organist

tijdens alle liturgische vieringen, onder leiding van onze koordirigenten. Ik ben geen professionele organist maar een amateur/vrijwilliger die wel al speelt sinds mijn jonge jaren op kostschool. Voor de ondersteuning van zang gebruik ik vrijwel uitsluitend registers met fluiten. Met name de Holpijp 8' vind ik erg mooi, de Prestant 8' juist niet. Onze koren hebben een rijk repertoire, variërend van missen van Haydn en Mozart tot liederen van John Rutter en gregoriaans. Ik speel graag zacht

terwille van een meditatieve sfeer voor de kerkgangers (alleen na afloop mag het even “knallen”).

Frans Baneke, vaste bespeler tijdens liturgieën

“Het orgel klinkt heel anders dan het Steinmeyer-orgel in Alphen aan de Rijn waar ik al 40 jaar op speel. Je weet dat de orgels van dezelfde bouwer zijn maar het karakter is toch verschillend. Het orgel in Alphen heeft meer registers maar qua volume is het orgel in Bussum niet minder. Dit orgel klinkt ook prachtig in deze kerk en ik ben ontzettend blij dat het voor het Nederlandse orgellandschap behouden is gebleven als een van de twee Steinmeyer orgels die bespeeld kunnen worden. Fijn dat het in de Koepelkerk zo'n mooie plek heeft gekregen”. **Simon Stelling** (2015)

“Ik vond het geweldig om hier te zijn, een hele fijne kerk, prima orgel. Ik had er nog nooit op gespeeld en het was dus een fijne kennismaking met het Steinmeyer-orgel en *Canto Ostinato* past precies op dit romantisch-orgel. Het orgel in Zwolle is van 1721, een Barok-orgel, uit de tijd van Bach. Het heeft een directe duidelijke klank. Dus een totaal andere manier om de *Canto Ostinato* te benaderen.” **Toon Hagen** (2015)

Van 2010 tot 2013 heeft Klaas Telgenhof als projectleider de restauratie en herbestemming van de Clemenskerk in Hilversum geleid. Daarbij was hij zeer nauw betrokken bij de restauratie en verplaatsing van het prachtige Steinmeyer-orgel naar de Mariakerk in Bussum. “Ik heb tijdens de restauratie van de Clemenskerk een half jaar lang regelmatig op het Steinmeyer-orgel gespeeld. Toen stond het orgel dus nog in de Clemenskerk in Hilversum. Het orgel was echt van mij geworden. Dus vandaag voelde het heel erg als thuiskomen. Heerlijk! **Klaas Telgenhof** (Nationale Orgeldag 2017/2018?)